

Aktualności MSSF

W tym wydaniu:

1. **Ujawnienia emerytalne**
Znaczenie ujawnień emerytalnych
2. **MSSF 9 - opowiedz swoją historię**
Ujawnienia na dzień bilansowy dotyczące MSSF 9
4. **Szpieg w krainie MSSF 15**
Co stanowi umowę?
5. **Niech nam wybaczy Przewodniczący RMSR...**
Specjalny dodatek świąteczny
6. **Wiadomości z Cannon Street**
 - Ubezpieczenia
 - Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji
 - Założenia koncepcyjne
 - Instrumenty finansowe o cechach kapitału
7. **Laboratorium leasingowe**
Stopa dyskonta
8. **MSSF 9 bez tajemnic**
Istotny wzrost ryzyka kredytowego
9. **KIMSF: Zagadnienia odrzucone, w skrócie - MSR 27**
12. **Z przymrużeniem oka...**

Aby uzyskać więcej informacji lub zamówić subskrypcję, proszę skontaktować się z nami pod adresem corporatereporting@uk.pwc.com lub zarejestrować się.

Ujawnienia emerytalne

Siedzieć cicho i wydawać się głupim, czy odezwać się i rozwiać wszelkie wątpliwości?

Niedobory emerytalne rosną. Brian Peters, partner, oraz Paul Allen, starszy menedżer, liderzy grupy ds. rachunkowości emerytalnej w brytyjskim PwC, objaśniają znaczenie ujawnień emerytalnych.

Nie powinno dziwić, że ryzyko z tytułu programów emerytalnych określonych świadczeń ma wpływ na kwotę, jaką inwestor zewnętrzny jest skłonny zapłacić za daną jednostkę. Szacowanie skali tego wpływu to bardziej sztuka, niż nauka. Jest to sztuka, ponieważ nie ma jednej odpowiedzi na pytanie jak wysokie jest zobowiązanie emerytalne. Wśród możliwych odpowiedzi są kwota ujawniana zgodnie z MSR 19, kwota szacowana przez powierników na podstawie ostrożnych założeń użytych do ustalania składek pieniężnych czy kwota, jaką ubezpieczyciel obciążyłby instytucje powiernicze, gdyby przejmował od nich zobowiązania emerytalne. Nic nowego.

Co nowego?

Przewiduje się, że niedobory emerytalne będą w tym sezonie sprawozdawczości finansowej znacznie wyższe niż w roku ubiegłym. Zobowiązania emerytalne dyskontuje się zgodnie z MSR 19 z wykorzystaniem stóp zwrotu z wysoko ocenianych obligacji przedsiębiorstw. Wpływ spadków tych stóp zwrotu w ostatnich kilku miesiącach oznacza, że zobowiązania generalnie wzrosły dużo szybciej niż aktywa programów emerytalnych, często nawet wówczas, gdy instytucje powiernicze wdrożyły strategię równoważenia zobowiązań przez odpowiednie inwestycje. Jeżeli emerytury są istotne z punktu widzenia jednostki, inwestorzy pytają jej kierownictwo o strategię emerytalną, a konkretnie o to, czy ma ryzyko emerytalne pod kontrolą. Przedmiotem obaw inwestorów jest to, że emerytury mogą nie być właściwie zarządzane oraz to, że niedobór emerytalny może stać się jeszcze większy, co wpłynie w przyszłości na potrzeby finansowe.

Ujawnienia informacji

Ujawnienia zagadnień emerytalnych w sprawozdaniu finansowym obejmują wyjaśnienia kierownictwa na temat ryzyka emerytalnego oraz strategii w tym zakresie.

Wymóg ujawnień informacji dotyczących ryzyka był częścią podejścia bazującego na zasadach ogólnych wprowadzonego do zmienionego MSR 19, obowiązującego od 2013 roku. Dodatkowe wymogi informacyjne obejmowały szczegółowe informacje o wyborze inwestycji, przeszłe potrzeby finansowe oraz informacje o ryzyku, na jakie program emerytalny naraża spółkę.

Zmiany wymogów informacyjnych MSR 19 były ogólnie postrzegane jako okazja, aby spółki dostarczyły wyjaśnień na temat ryzyka wiążącego się z ich programami emerytalnymi oraz – co bardzo ważne – objaśnienie sposobu zarządzania tym ryzykiem, w celu załagodzenia potencjalnie niekontrolowanych obaw inwestorów, oraz ogólnie przedstawienie szerszego kontekstu. Doświadczenia pokazują, że rezultaty są jednak bardzo mieszane.

Jest wiele przykładów dobrej praktyki sprawozdawczości ryzyka emerytalnego, występowały one jednak w dużej mierze już przed wprowadzeniem zmian w MSR 19. Wiele spółek utrzymało minimalistyczne podejście do informowania o programach emerytalnych, polegające na spełnieniu wymogów standardu rachunkowości, ale przy skłonności do ogólnikowych, standardowych stwierdzeń dotyczących strategii emerytalnej i ujawnianiu tylko to, co konieczne. Spółki, które ujawniają ryzyko emerytalne i swoje plany zarządzania nim (o ile takie plany istnieją), powinny oczekiwać lepszego traktowania przez inwestorów.

Było to jednak wówczas jednym z głównych punktów dyskusji - czy można za dużo? Innymi słowy, przywołując maksymę przypisaną Abrahamowi Lincolnowi, czy lepiej jest siedzieć cicho i wydawać się głupim, czy odezwać się i rozwiązać wszelkie wątpliwości?

To, a także presja czasu, pod jaką znajduje się kierownictwo w odniesieniu do sprawozdań finansowej, jak również mniejsze znaczenie często przypisywane emeryturom w przeszłości (punkt informacji dodatkowej dotyczący programów emerytalnych znajduje się generalnie bliżej końca sprawozdań finansowych spółek) – wszystko to prawdopodobnie przyczyniło się do braku realnego postępu w kwestii ujawnień emerytalnych.

Co teraz?

W perspektywie krótkookresowej zmiana wymogów informacyjnych MSR 19 jest mało prawdopodobna – głównie dlatego, że wymagałoby to czasu – ale spółki nadal mogą wykraczać poza obowiązujące wymogi, aby wyróżnić się w grze z inwestorami. Usilnie zachęcamy do przedstawiania dobrych, sensownych ujawnień emerytalnych. Objąśnianie zarządzania ryzykiem z tytułu programów emerytalnych w sposób, w jaki przedstawiałyby się je dyrektorowi finansowemu, a nie przy użyciu nieprzejrzystego, ogólnikowego słownictwa, byłoby krokiem w dobrym kierunku. A w związku z kłopotami uwidaczniającymi się w kluczowych danych dotyczących programów emerytalnych z powodu spadków stóp zwrotu, być może w taki właśnie sposób należy złagodzić cios.

Ujawnienia informacji dotyczące MSSF 9 – czas opowiedzieć własną historię

Ujawnienia informacji dotyczące MSSF 9 w raportach rocznych za rok 2016 zapewne nie będą się zaczynać od „Dawno, dawno temu...” ani też nie będą łatwą lekturą do poduszki. Data wejścia w życie 1 stycznia 2018 r. szybko się zbliża, banki powinny zacząć opowiadać swoją historię. Co będzie dla nich znaczyło stosowanie MSSF 9 w 2018 roku?

Standardy rachunkowości wymagają ujawnienia w 2016 i 2017 roku „znanych lub wiarygodnie oszacowanych informacji potrzebnych do oceny możliwego wpływu” MSSF. Rozważania dotyczące ujawnień wychodzą poza ten wymóg. Zespół ds. Poprawy Jakości Ujawnień (ang. *The Enhanced Disclosure Task Force (EDTF)*) podniósł poprzeczkę rekomendując ujawnienia dotyczące MSSF 9. Zalecenia kierowane są do banków aktywnych na arenie międzynarodowej, ale zalecane zasady ogólne mogą się przydać również innym instytucjom finansowym.

Organy nadzoru również apelują o prezentację obszerniejszych, przydatniejszych i bardziej przejrzystych ujawnień. W Europie, przy okazji oceny sprawozdań finansowych za 2016 rok, Europejski Urząd Nadzoru Papierów Wartościowych i Rynków (ESMA) uznał ujawnienia dotyczące MSSF 9 za swój priorytet. ESMA wydała również publiczne oświadczenie o spójnym stosowaniu MSSF 9, które zawiera

sugerowane ujawnienia przeznaczone do prezentacji w raportach za 2016 rok. Podobnie pracownicy SEC podnieśli oczekiwania odnośnie do poziomu ujawnień jakościowych, co dotyczy zarówno zagranicznych emitentów prywatnych, jak i krajowych grup amerykańskich.

Czy banki powinny ujawnić konkretną liczbę?

Bank powinien w 2016 roku ujawnić konkretną liczbę, jeżeli może zasadnie i wiarygodnie oszacować możliwy wpływ MSSF 9. Może to być oszacowany przedział liczbowy rezerwy na oczekiwane straty kredytowe albo przewidywany procentowy wzrost rezerwy z tytułu utraty wartości. Nie wszystkie banki będą mogły zrobić to już teraz, zważywszy na prawdopodobny etap, na jakim znajduje się planowanie przez nich wdrożenia standardu, brak równoległego funkcjonowania procesów księgowych według starych i nowych zasad oraz bieżące obszary niepewności makroekonomicznej. Nikt nie chce ujawnić konkretnej liczby, która może być bardzo niedokładna lub myląca. EDTF i ESMA chciałyby, aby banki ujawniły konkretne liczby najpóźniej w raportach rocznych za rok 2017. Niektóre mogą być w stanie ujawnić wiarygodne liczby w swoich raportach śródrocznych za 2017 rok, a być może nawet wcześniej. Banki muszą być na to przygotowane.

Wymogi informacyjne dotyczące wdrażania MSSF 9 były dotychczas ogólnikowe. Hannah King, specjalistka PwC w dziedzinie instrumentów finansowych, mówi bankom, że nadszedł czas, aby opowiedziały swoją historię dotyczącą MSSF 9 w raportach rocznych za 2016 rok.

UE niedawno zatwierdziła MSSF 9

Jakie informacje opisowe są potrzebne?

Ujawnienia dokonywane przez banki za rok 2015 miały długość od kilku akapitów do kilku stron. Większość stanowiła tylko standardowy ogólny opis najważniejszych pojęć z MSSF 9 oraz tego, w jaki sposób różnią się one od dotychczasowych wymogów księgowych. W tym roku wiele osób ma nadzieję zobaczyć bardziej zindywidualizowane i bardziej szczegółowe informacje o tym, w jaki sposób te pojęcia mają zastosowanie do konkretnych produktów i sytuacji banku.

Oczekiwania EDTF i ESMA idą dalej. Instytucje te zalecają bankom zamieszczanie opisu technik modelowania ryzyka kredytowego oraz kluczowych subiektywnych osądów, które będą wykorzystywane. Przykładowo, czy bank planuje stosować podejście bazujące na prawdopodobieństwie braku spłaty wykorzystujące modele bazylejskie, metody wskaźników strat czy jakies inne podejścia?

I dla których kluczowych portfeli? Ponadto bank powinien omówić, w jaki sposób wymogi MSSF 9 dotyczące oczekiwanych strat kredytowych mogą wpływać na jego strategię planowania kapitału-

wego oraz jakie są obszary niepewności w związku z niejasnymi lub jeszcze nie w pełni ustalonymi wymogami organów nadzoru.

Na koniec bank powinien ujawnić swoją strategię wdrożenia, w tym strategię dotyczącą procesów tworzenia systemów IT, zarządzania nimi i kontroli nad nimi.

Jaki jest aktualny harmonogram i jakie są ważniejsze kwestie związane z wdrożeniem, którymi trzeba się zająć? Wiele osób martwi się tym, że banki nie poczyniły wystarczających postępów, jeżeli chodzi o wdrażanie MSSF. Wysokiej jakości ujawnienia informacji w 2016 roku pomogą uspokoić organy nadzoru i użytkowników.

Informacje ujawniane w raportach za rok 2016 będą nieuchronnie różne dla różnych banków, co będzie uzależnione od postępów wdrożeniowych w poszczególnych bankach. Dzień 1 stycznia 2018 r. wypada za niewiele ponad rok. Banki powinny być już w stanie więcej powiedzieć nam o swoim wdrażaniu MSSF 9. Jeżeli zrobią to dobrze, uczynią krok ku zakończeniu swojej historii wdrażania MSSF 9 słowami „...długo i szczęśliwie”.

Więcej informacji na ten temat znaleźć można w naszym filmie [MSSF 9 bez tajemnic - utrata wartości o ujawnieniach dotyczących MSSF 9 w raportach rocznych za 2016 rok](#).

Dodatkowe ujawnienia

	Raporty roczne za 2015 rok	Raporty roczne za 2016 rok Raporty śródroczne i roczne za 2017 rok
Ogólne pojęcia MSSF 9	Standardowe informacje ogólne	Definicja braku spłaty? Istotny wzrost ryzyka kredytowego? Informacje dotyczące przyszłości?
Porównanie modelu oczekiwanych strat kredytowych z modelem strat poniesionych	Standardowe informacje ogólne	Wpływ na jednostkę? Wpływ ilościowy (najpóźniej w 2017 roku)
Modelowanie ryzyka kredytowego i kluczowych subiektywnych osądów	Brak ujawnień	Wykorzystywany model ryzyka kredytowego? Kluczowe subiektywne osądy? Kluczowe portfele?
Planowanie kapitałowe	Brak ujawnień	Strategia planowania kapitałowego? Niepewność nadzorcza?
Strategia wdrażania	Standardowe informacje ogólne	Aktualności o postępach, systemy IT oraz zarządzanie nimi, ulgi w okresie przejściowym

Szpieg w krainie MSSF 15

W pierwszym artykule z tej serii John Chan, specjalista PwC do spraw przychodów oraz szpieg w krainie MSSF 15 bada niektóre sprawy, o których trzeba wiedzieć, gdy analizuje się umowę z klientem.

Witajcie! Jestem „Szpiegiem w krainie MSSF 15” i co miesiąc będę zdawać raport na temat skutków MSSF 15, czyli nowego standardu o przychodach. Wpływ MSSF 15 musi zostać poddany ocenie przez wszystkie jednostki mające umowy z klientami – a więc prawdopodobnie przez wszystkich czytelników tego tekstu. Standard ma zastosowanie począwszy od 1 stycznia 2018 r., więc jeżeli nie zaczęliście jeszcze myśleć o jego stosowaniu, naprawdę należy się do tego zabrać.

Zanim podsumuję wyniki mojego śledztwa, pomyślałem, że przypomnę wam o nowym standardzie dotyczącym przychodów. Obejmujący pięć kroków model podtrzymuje podstawową zasadę, że przychody ujmują się z chwilą przekazania towarów i usług klientowi.

Podejrzani

Niezidentyfikowane umowy

Opis zdarzenia

Istnieją dwa możliwe zdarzenia:

- Czy umowa wchodzi w zakres MSSF 15?
- Czy wszystkie postanowienia umowy są zrozumiałe?

Fakty

Czy to jest umowa?

Umowy wchodzące w zakres MSSF 15 mogą być pisemne, ustne lub wynikające z normalnej praktyki biznesowej. Istnieje pięć kryteriów, które muszą być spełnione, aby umowa wchodziła w zakres MSSF 15. Umowa musi zostać zaakceptowana przez jej strony, prawa strony, które podlegają przeniesieniu muszą być możliwe do zidentyfikowania, warunki płatności muszą być możliwe do zidentyfikowania, a umowa musi mieć treść ekonomiczną. Kryteria te są w większości proste. Prawdopodobne powinno być również otrzymanie wynagrodzenia.

Niekiedy wyzwaniem bywa ustalenie, czy klient ma zdolność do zapłaty i zamiar jej dokonania w terminie, zwłaszcza gdy dokonywano w przeszłości ustępstw cenowych.

Może to wymagać starannego rozważenia wszystkich faktów, w tym przeszłych praktyk dotyczących klientów, a także, na przykład, ewentualnego zabezpieczenia otrzymanego od danego klienta. Jeżeli którekolwiek z tych kryteriów nie jest spełnione, to nawet jeżeli klient uiścił bezzwrotną opłatę umowy nie ma, a zatem nie ma też przychodów.

Co jest w umowie?

Kierownictwo musi często zwracać się poza zespół finansowy, do zespołów handlowego i marketingowego, aby dowiedzieć się, co zostało przyrzeczone klientom. Pisemne warunki mogą się różnić od oczekiwań klienta. Trzeba zatem uwzględnić wszelką korespondencję lub dodatkowe porozumienia z klientami, a także zrozumieć informacje przekazane ustnie i normalną praktykę biznesową jednostki, aby zidentyfikować wszystkie warunki umowy. Wszystkie z powyższych czynników mogą wpływać na kwestie księgowość.

Przyjęta praktyka oferowania dodatkowych „bezpłatnych” towarów na pewnym etapie umowy może oznaczać odraczanie części przychodów do czasu przekazania tych towarów.

Nawet jeżeli przyrzeczenia wobec klienta są w umowie jasno określone, rozumiemy, że warunki płatności mogą być ukryte. Opusty ilościowe, rabaty i premie za wcześniejszą realizację umowy - wszystkie te czynniki mogą wpływać na kwotę lub moment ujęcia przychodów. W terminie późniejszym przeprowadzimy w tej serii dalsze śledztwo dotyczące określania ceny transakcyjnej.

Zalecenia

Można by pomyśleć, że identyfikacja umowy to łatwy pierwszy krok, jednak na tym etapie kryje się kilka pułapek. Trzeba się upewnić, czy umowa wchodzi w zakres definicji zawartej w standardzie. Należy uzyskać egzemplarz umowy i upewnić się, czy rozumie się wszystkie warunki. Trzeba porozmawiać z zespołem handlowym i wszystkimi innymi osobami zaangażowanymi w negocjowanie umowy. Należy się upewnić, czy mamy wszelką dodatkową korespondencję. Można się łatwo zdziwić.

5-etapowy model

Podstawowa zasada

Przychody rozpoznaje się w celu odzwierciedlenia przekazania towarów lub usług

Krok 1 - Identyfikacja umowy z klientem

Krok 2 - Identyfikacja obowiązków wykonania świadczenia w umowie

Krok 3 - Określenie ceny transakcyjnej

Krok 4 - Alokacja (przypisanie) ceny transakcyjnej

Krok 5 - Ujęcie przychodów z chwilą spełnienia obowiązku wykonania świadczenia

Dalsze śledztwa

Znajomość treści umów z klientami jest bezwzględnie kluczowa dla stosowania wytycznych określonych w MSSF 15. Muszą Państwo przeczytać

umowę. Powrócimy do kwestii treści umowy po przyjrzeniu się wymogowi identyfikacji obowiązków wykonania świadczenia oraz pozostałych kroków modelu przychodów.

Niech nam wybaczy przewodniczący RMSR. I KIMSIF. A także Święty Mikołaj. Oraz jego renifery...

Mary Dolson i Dave Walters dodają trochę świątecznego blasku liście życzeń dotyczących MSSF.

Twice the night before Board week, when all through the land
No accountants were busy, no one lifting a hand;

The ledgers were stowed in the system with care,
In hopes that convergence soon would be right there;

The accountants were nestled all snug in their beds;
While visions of standards danced round in their heads;

And with the standards sat open, there on my lap,
I'd just settled down to peruse IASB gaap

When out on the lawn there arose such a clatter,
I sprang from my bed to see what was the matter.

Away to the window I flew like a flash,
Tore open the shutters and threw up the sash.

When what to my wondering eyes came into view,
But the whole IASB and the full IFRIC too,

More rapid than eagles his coursers they came,
And Hans whistled, and shouted, and called them by name:

"Now, *Gomes!* now, *Cooper!* now *Susie* and *Gary!*
On, *Ochi!* on, *Scott!* on, *Zhang* and on *Mary!*

Our plan must be delivered, despite its great weight
Or held for sale and disc ops might be your own fate

Insurance, insurance and then of course FICE!
Some concepts we must have on this roll of the dice"

So off to the boardroom the board members they flew
With a sleigh full of Work Plans, and the staff were there too—

As I drew in my head, and was turning around,
Down the corridor Hans came with a theatrical bound.

A bundle of documents he had flung on his back,
And he looked like a hiker just opening his pack.

His eyes—how they twinkled! His grammar was taut!
His papers were terse and with nary a blot!

A wink of his eye and a twist of his head
Soon gave me to know I had nothing to dread;

He spoke with a rumble, "I've brought you a gift,
Merely 4000 pages, through which you should sift

We'll focus on less, that's what I've now heard,
We'll do nothing for now on taxes deferred"

At this my eyes glistened and I said with a frown
"I'd prefer you'd abolished them, I'm feeling down"

"Don't fret young accountant," he said with some glee,
The "young" lead me to wonder how well he could see,

"The IFRIC will work faster on issues emerging
Not common control though for businesses merging

That one is for me and the whole IASB
We'll think very hard and then we will see"

"And as I stand here in the finest of raiments
I promise, no tweaking for those share-based payments

"And goodwill?" I asked with some moistening eyes
"A present for all – let it be amortised?"

He laughed at my plea and said "Well son, may be,
Once we've completed our review of IFRS 3"

He chuckled once more and uttered the threat:
"It's time for some puns, they're my worst ones yet"

"The recoverable amount of my sleigh, is it known?
Its, Net Present Value" and I let out a groan.

"And that picture", he said, "of meat carving, of course
Is Joint operations, with lashings of sauce!"

Lest he say anymore and let weaker gags fly
I asked, "Will you ponder the puts on NCI?"

His smile merely flickered and he said "yes, of course.
Once Insurance is issued to a round of applause."

I went to say more but he said "No more please-
Consultations are over, so leave me in peace!"

And laying his finger aside of his nose,
And giving a nod, up the chimney he rose;

He sprang to his board table, to his team gave a whistle,
And away they all flew like the down of a thistle.

But I heard him exclaim, ere they disappeared from sight—
"Happy Christmas to all, and to all a good night!"

Wiadomości z Cannon Street

Wybór wydawcy

Umowy ubezpieczeniowe

Na ten miesiąc wydawca wybrał ubezpieczenia. Pracownicy zaproponowali podczas spotkania szereg zmian na podstawie badań w praktyce. RMSR potwierdziła, że nie ma więcej zagadnień do rozpatrzenia przez pracowników na następnym spotkaniu. Pracownicy będą kontynuować prace nad MSSF 17, a RMSR przewiduje wydanie standardu w pierwszej połowie 2017 roku. Jedną z kluczowych wstępnych decyzji było ustalenie daty wejścia w życie na 1 stycznia 2021 r. Inne kluczowe wstępne decyzje to m.in.:

Łączenie umów dla potrzeb pomiaru i prezentacji. Wcześniej zaproponowane wymogi spowodowały, że szczegółowość pomiaru była znacząco większa od oczekiwanej. Wymogi uległy zmianie w celu uzyskania mniejszej szczegółowości. Jednostka powinna dokonać dezagregacji portfela na grupy umów ubezpieczeniowych, które w momencie zawarcia są (1) uciążliwe, (2) zyskowne bez istotnego ryzyka, że staną się uciążliwe oraz (3) inne zyskowne umowy. Umów, których daty różnią się od siebie o ponad rok nie można grupować.

RMSR wprowadziła szereg dodatkowych ulg dotyczących przechodzenia na MSSF 17, jeżeli nie można zastosować podejścia retrospektywnego. Podejście „uproszczone” zastąpiono przez zmodyfikowane podejście retrospektywne, które wymaga od jednostek opierania się na dostępnych informacjach w celu uzyskania jak największej zbieżności z pełnym podejściem retrospektywnym oraz stosowania uproszczeń w odniesieniu do brakujących informacji. Obecnie można bez ograniczeń wybierać do stosowania odnośnie do grupy umów obowiązujących na dzień przejścia albo zmodyfikowane podejście retrospektywne, albo podejście bazujące na wartości godziwej.

Szczegółowe uwagi znaleźć można w podsumowaniu PwC [tutaj](#).

Inne istotne informacje

Projekty dotyczące tworzenia standardów

Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji – komunikat w sprawie istotności

Rada wstępnie postanowiła:

- Przedstawić wytyczne dotyczące oceny istotności błędów.
- Wyłączyć jednostki stosujące standard MSSF dla małych i średnich przedsiębiorstw z zakresu stosowania.
- Potwierdzić, że stosowanie wytycznych nie jest obowiązkowe.

Założenia koncepcyjne

Rada omówiła tekst objaśniający definicję „zobowiązania” i „składnika aktywów”. Wstępnie postanowiła wyjaśnić takie terminy jak „brak praktycznej możliwości uniknięcia” oraz „w wyniku zdarzeń przeszłych”. Wstępnie postanowiła również, że definicja „zobowiązania” nie powinna wymagać „bieżącego roszczenia” wobec drugiej strony

Projekty badawcze

Projekt „FICE”

W listopadzie kontynuowano prace dotyczące projektu na temat instrumentów finansowych o cechach kapitałowych (ang. „FICE”). Główna dyskusja toczyła się wokół wyjątków od definicji „zobowiązania finansowego” w pkt 16A-D MSR 32 (instrumenty z opcją sprzedaży oraz instrumenty ze zobowiązaniami do dostarczenia proporcjonalnej części aktywów netto wyłącznie przy likwidacji). Rada wstępnie postanowiła zachować te punkty w ramach podejścia Gamma.

Laboratorium leasingowe

MSSF 16 rodzi wiele wyzwań, zatem prof. Lee Singh rozpoczyna nowy eksperyment – tym razem wraz ze swoim asystentem Derekiem Carmichaeliem

Hipoteza

Określenie właściwej stopy dyskonta przy kalkulacji zobowiązania z tytułu leasingu to łatwa sprawa.

Testy i analiza

Leasingobiorca wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wartości bieżącej opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu. Leasingobiorca powinien zdyskontować opłaty przy użyciu stopy procentowej leasingu, jeżeli można ją łatwo ustalić.

Stopa procentowa leasingu to stopa procentowa, która powoduje, że łączna wartość bieżąca (a) opłat leasingowych oraz (b) niegwarantowanej wartości końcowej równa się sumie (i) wartości godziwej przedmiotu leasingu oraz (ii) wszelkich początkowych kosztów bezpośrednich leasingodawcy.

W praktyce jest mało prawdopodobne, aby stopa procentowa leasingu została określona w umowie, chyba że leasingodawca z własnej woli przekaze tę informację leasingobiorcy. Zamiast tego leasingobiorca musi skorzystać z dostępnych informacji w celu wyliczenia lub oszacowania niegwarantowanej wartości końcowej oraz wartości godziwej przedmiotu leasingu, a także wszelkich początkowych kosztów bezpośrednich leasingodawcy w celu dokonania oszacowania tej stopy. Może to być trudne, ponieważ leasingobiorcy mogą nie mieć dostępu do wymaganych informacji.

Standard zezwala leasingobiorcy na stosowanie końcowej stopy procentowej leasingobiorcy, gdy stopy procentowej leasingu nie można łatwo ustalić, nie jest to jednak kwestia wyboru polityki. Końcowa stopa procentowa leasingobiorcy to stopa, po jakiej leasingobiorca pożyczylby środki w celu nabycia prawa do użytkowania składnika aktywów (nie przedmiotu leasingu). Stopa powinna odzwierciedlać stopę zabezpieczonej pożyczki na podobny okres i odnośnie do podobnego składnika aktywów o podobnym zabezpieczeniu, a także ocenę kredytową jednostki.

W zależności od charakteru przedmiotu leasingu oraz warunków leasingu, leasingobiorca mógłby być w stanie skorzystać z możliwego do zaobserwowania zwrotu z nieruchomości jako punktu wyjścia przy leasingu nieruchomości. Leasingobiorcy staliby jednak przed wyzwaniem uzyskania informacji o wysokości zwrotów z nieruchomości dla wszystkich swoich nieruchomości użytkowanych w ramach leasingu. Nawet jeżeli są one dostępne, leasingobiorca nie może po prostu użyć wielkości tych zwrotów

bezpośrednio, ponieważ standard wymaga użycia stopy dyskonta właściwej dla umowy. Oznacza to, że leasingobiorca musi dokonać korekt dla uwzględnienia warunków konkretnej umowy leasingu, a to nie jest proste. Dość często spółki muszą angażować swoje departamenty nieruchomości i gospodarki skarbowej lub obcych rzeczoznawców.

Wnioski

Określenie stopy procentowej leasingu będzie często trudnym zadaniem, co może zmusić leasingobiorcę do przejścia na stosowanie własnej końcowej stopy procentowej. Stopa ta powinna wyłączać koszt finansowania kapitałowego.

Zastosowanie praktyczne

Leasingobiorcom często trudno będzie ustalić stopę procentową leasingu, ponieważ wymagać to będzie zwykle uzyskania informacji, które mogą nie być w łatwy sposób dostępne. Jakkolwiek niektóre możliwe do zaobserwowania informacje, jak zwrot z nieruchomości, mogą być dostępne jako punkt wyjścia, to nadal wymagają one skorygowania w celu uwzględnienia konkretnych warunków umowy leasingu. Leasingobiorcom może być łatwiej ustalić własną końcową stopę procentową i użyć jej w wyliczaniu zobowiązania z tytułu leasingu. Przy obecnych niskich stopach procentowych mogłoby to jednak spowodować wykazanie znacząco wyższych zobowiązań z tytułu leasingu, zwłaszcza w odniesieniu do leasingu nieruchomości o dłuższym okresie obowiązywania.

Więcej informacji o stopach dyskonta można znaleźć w naszym filmie „MSSF 16 Leasing – kontrola temperatury”.

Pełną gamę naszych publikacji leasingowych znaleźć można na [PwC Inform](#), w tym filmy o [rozmaitych aspektach nowego standardu](#)

MSSF 9 bez tajemnic

Holger Meurer, specjalista PwC w dziedzinie instrumentów finansowych, bada, jakie informacje świadczą o istotnym wzroście ryzyka kredytowego.

W ramach modelu oczekiwanych strat kredytowych (ECL) w MSSF 9, istotny wzrost ryzyka kredytowego wiążącego się ze składnikiem aktywów finansowych oznacza wyraźną zmianę. Jeżeli nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, składnik aktywów wchodzi w tzw. drugi etap, kiedy to księguje się oczekiwane straty kredytowe na cały cykl jego życia. Oczekiwane straty kredytowe na cały cykl życia to oczekiwane straty kredytowe wynikające z wszelkich możliwych przypadków braku spłaty przez oczekiwany cykl życia instrumentu finansowego.

W drugim artykule z naszej serii będziemy nadal badać, jakie informacje spółka może wykorzystać przy analizowaniu, czy nastąpił istotny wzrost strat kredytowych.

Wykorzystywanie informacji jakościowych

Aby ustalić, czy nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego nie zawsze trzeba opierać się na złożonych modelach statystycznych lub procesach ocen kredytowych. Niekiedy wystarczy przyjrzeć się bliżej informacjom jakościowym i niestatystycznym informacjom ilościowym.

MSSF 9 prezentuje długą listę czynników jakościowych, które – osobno lub łącznie – świadczą o istotnym wzroście ryzyka kredytowego. Przykładowo należą do nich zewnętrzne wskaźniki rynkowe dla danego instrumentu finansowego (takie jak spread kredytowy lub cena swapu ryzyka kredytowego), zmiana wyników operacyjnych kredytobiorcy lub jego oczekiwane wyniki i postępowanie oraz niekorzystna zmiana otoczenia nadzorczego, ekonomicznego lub technologicznego kredytobiorcy. Każdy z tych czynników może świadczyć o tym, że czas przenieść rezerwę na straty z dwunastomiesięcznych oczekiwanych strat kredytowych do oczekiwanych strat kredytowych na cały cykl życia instrumentu.

W praktyce dotychczasowe kwestie „pod obserwacją” to dobry punkt wyjścia do oceny jakościowej. Stanowią one jednak wyłącznie punkt wyjścia; potrzebna jest głębsza analiza, aby

zagwarantować, że wystarczająco szeroki zakres wszystkich czynników zostanie wychwycony w celu spełnienia wymogów MSSF 9.

Wykorzystywanie informacji o zaległościach w spłacie

Informacje o liczbie dni zaległości w spłacie mogą również świadczyć o istotnym wzroście ryzyka kredytowego. Nie powinien być to jednak jedyny wskaźnik - jeżeli jednostka posiada informacje dotyczące przyszłości, które są zasadne i możliwe do udowodnienia, powinna je wykorzystać w swojej ocenie. Przyjmuje się możliwe do odrzucenia założenie, że ryzyko kredytowe znacząco wzrosło, gdy płatności umowne są zaległe ponad 30 dni. To możliwe do odrzucenia założenie dotyczące „zaległości ponad 30 dni” służy jednak wyłącznie jako ostatnie zabezpieczenie, tzn. jest to najpóźniejszy moment ujęcia strat na cały cykl życia instrumentu. W większości przypadków istotny wzrost ryzyka kredytowego następuje przed osiągnięciem przez składnik aktywów 30 dni zaległości. Jednostka może odrzucić założenie dotyczące „zaległości ponad 30 dni” tylko wówczas, gdy ma dostęp do zasadnych i możliwych do udowodnienia informacji, które pokazują, że nawet jeżeli płatności umowne stały się zaległe ponad 30 dni, to nie oznacza to istotnego wzrostu ryzyka kredytowego instrumentu finansowego.

Na jakim poziomie jednostka powinna dokonać oceny?

Jednostka nie musi oceniać każdego pojedynczego składnika aktywów finansowych, zamiast tego może dokonać oceny na podstawie portfela aktywów. Przykładowo, w odniesieniu do kredytów detalicznych jednostka zwykle nie aktualizuje i nie monitoruje informacji o ryzyku kredytowym dla każdego klienta, dopóki klient nie naruszy warunków umowy. Rezerwa na straty bazująca wyłącznie na informacjach kredytowych na poziomie pojedynczego kredytu w tym przypadku nie dostarczyłaby przydatnych informacji.

Kredyty można grupować wyłącznie wówczas, gdy mają podobne cechy ryzyka kredytowego. Podobne cechy ryzyka kredytowego mogą obejmować typ instrumentu, ratingi ryzyka kredytowego, typ lub wartość zabezpieczenia, datę początkowego ujęcia, okres pozostały do terminu wymagalności, branżę lub lokalizację kredytobiorcy.

Podsumowanie

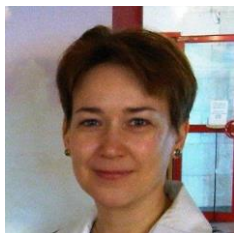
MSSF 9 opisuje szereg sposobów oceny, czy nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego - wykorzystywanie informacji ilościowych, informacji jakościowych oraz informacji o zaległościach w spłacie. W praktyce zwykle mamy do czynienia z połączeniem wszystkich tych informacji, z większym naciskiem na informacje ilościowe w przypadku kredytów detalicznych o niskich saldach, a większym – na informacje jakościowe w przypadku kredytów

korporacyjnych o wyższych saldach. Niemniej nadal łatwo jest popełnić błąd polegający na ujmowaniu oczekiwanych strat kredytowych na cały cykl życia instrumentu zamiast tylko na 12 miesięcy.

Co dalej?

Artykuł w przyszłym miesiącu dotyczyć będzie sposobu uwzględniania informacji dotyczących przyszłości w pomiarze oczekiwanych strat kredytowych.

KIMSF: Zagadnienia odrzucone, w skrócie – MSR 27

Tatiana Geykman z działu doradztwa analizuje praktyczne skutki odrzucenia z planu prac Komitetu ds. Interpretacji (KI) zagadnień związanych z MSR 27.

Szukasz odpowiedzi? Może eksperci już jej udzielili

Komitet ds. Interpretacji (KI) na swoich okresowych spotkaniach regularnie rozpatruje do 20 zagadnień. Bardzo niewielki procent omawianych zagadnień prowadzi do wydania interpretacji. Wiele zagadnień zostaje odrzuconych, niektóre są przedmiotem dalszych prac prowadzących do wydania poprawki lub ograniczonej zmiany. Te zagadnienia, które nie zostały uwzględnione w planie prac, stają się „zagadnieniami odrzuconymi przez KIMSF”, w branży w skrócie nazywanymi „NIFRICs”. NIFRIC są rejestrowane (od 2002 r.) i przedstawiane w „zielonej księdze” standardów publikowanej przez RMSR, chociaż teoretycznie nie są uwzględniane w obowiązującej literaturze. Seria ta zawiera potrzebne informacje o zagadnieniach „odrzuconych” przez KI. Omawiając kolejne standardy, doszliśmy do MSR 27.

Dziewięć zagadnień dotyczących MSR 27 zostało dotychczas odrzuconych przez KI. Publikacja MSSF 10 i MSSF 11 rozwiązała szereg problemów, które były w nich przedstawiane, a niektóre zostały odłożone do rozwiązania w ramach projektów badawczych – np. „Połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą” albo „Instrumenty finansowe o cechach kapitału”.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe publikowane przed skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym (styczeń 2006 r.)

KI otrzymał zapytanie, czy MSR 27 zezwala na publikowanie jednostkowego sprawozdania finansowego przed skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym. KI odrzucił to zagadnienie wskazując, że standard jest jasny. MSR 27 wyjaśnia, że jednostkowe sprawozdanie

finansowe prezentuje się dodatkowo do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Standard wymaga, aby w jednostkowym sprawozdaniu finansowym zidentyfikowane było skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z którym sprawozdanie jednostkowe jest związane. KI stwierdził, że nie oczekuje rozbieżności w praktyce w tym względzie.

Połączone sprawozdania finansowe oraz zdefiniowanie jednostki sprawozdawczej

KI otrzymał zapytanie, czy jednostka sprawozdawcza może prezentować sprawozdania finansowe obejmujące wybrane jednostki znajdujące się pod wspólną kontrolą, nie ograniczając się do relacji jednostka dominująca-jednostka zależna zdefiniowanej w MSR 27.

KI zapytano również, czy jednostka sprawozdawcza mogłaby zostać zredefiniowana w taki sposób, aby wykluczyć z okresów porównawczych jednostki/działalności, które zostały wydzielone (wykrojone) z grupy.

KI odłożył te zagadnienia na później, do rozpatrzenia w ramach projektu badawczego dotyczącego wspólnej kontroli. KI stwierdził, że projekt ten zajmie się interpretacją „jednostki sprawozdawczej” w kontekście wspólnej kontroli. Na materiały do dyskusji trzeba będzie poczekać co najmniej 6 miesięcy. Jednostki sprawozdawcze powinny opracować stosowną zasadę rachunkowości i stosować ją w sposób ciągły. Dalsze informacje znaleźć można w [Praktycznym przewodniku](#) PwC na temat połączonych i wydzielonych sprawozdań finansowych.

Reorganizacje grupy w jednostkowych sprawozdaniach finansowych

KI zapytano, czy uproszczoną metodę „nowej jednostki dominującej” można by stosować w odniesieniu do nowej jednostki dominującej posiadającej więcej niż jedną jednostkę zależną.

W myśl tej metody nowa jednostka dominująca wycenia koszt inwestycji w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym według wartości bilansowej swojego udziału w pozycjach kapitałowych wykazywanych w jednostkowym sprawozdaniu finansowym pierwotnej jednostki dominującej na dzień reorganizacji. KI stwierdził, że metoda „nowej jednostki dominującej” (zgodnie z pkt 13-14 MSR 27) ma zastosowanie tylko wówczas, gdy aktywa

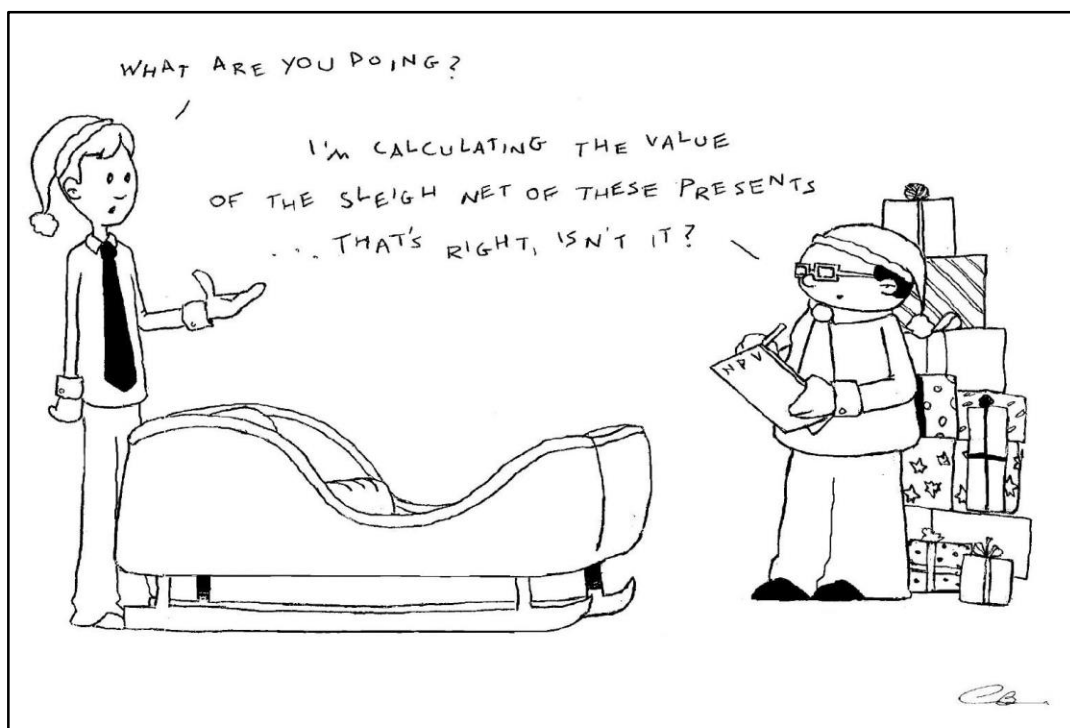
i zobowiązania nowej grupy oraz pierwotnej grupy są takie same przed reorganizacją i po niej. Ten warunek nie jest spełniony w przypadku więcej niż jednej jednostki bezpośrednio zależnej. KI postanowił nie włączać tego zagadnienia do swojego planu prac z uwagi na wystarczające wytyczne zawarte w MSR 27.

Podsumowanie zagadnień odrzuconych – MSR 27

Temat	Wniosek
Wpływ prawa weta na kontrolę (sierpień 2002 r.)	KI omówił zagadnienie dotyczące wpływu prawa weta przyznanego osobie trzeciej na ocenę, czy właściciel więcej niż połowy praw głosu w jednostce posiada kontrolę. KI nie włączył tego zagadnienia do swojego planu prac i odłożył je na później do rozpatrzenia w ramach projektu konsolidacyjnego. Prawa weta regulują obecnie pkt B15 i B18 MSSF 10.
SKI-12 (listopad 2002 r.)	KI stwierdził, że „większość” korzyści i ryzyka w SKI-12 dotyczy większości zmienności oczekiwanych skutków finansowych, a nie bezwzględnych skutków finansowych. Interpretacja SKI-12 została zastąpiona przez MSSF 10 i MSSF 12.
Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdanie finansowe (styczeń 2006 r.)	KI stwierdził, że w jednostkowym sprawozdaniu finansowym należy zidentyfikować skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z którym sprawozdanie jednostkowe jest związane.
SKI-12 (listopad 2006 r.)	KI poproszono o objaśnienie względnej wagi nadawanej poszczególnym wskaźnikom w pkt 10 SKI-12 przy ocenie kontroli nad jednostką celową (SPE). KI stwierdził, że interpretacja SKI-12 wymaga od jednostki stosowania subiektywnego osądu i umiejętności przy każdorazowej ocenie kontroli, przy uwzględnieniu wszelkich istotnych faktów i okoliczności. Wytyczne te są obecnie włączone do pkt 8 MSSF 10.
Koszty transakcyjne dotyczące udziałów nieuprawnających do kontroli (lipiec 2009 r.)	MSR 27 stanowi, że transakcje z właścicielami nie wchodzi w skład przychodów i kosztów powstałych w wyniku działalności jednostki w danym okresie. KIMSF postanowił nie włączać tego zagadnienia do swojego planu prac, ponieważ MSR 27 jest jasny.
Połączone sprawozdania finansowe oraz zdefiniowanie jednostki sprawozdawczej (styczeń 2010 r.)	KI stwierdził, że możliwość obejmowania jednostek sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z MSSF zależy od interpretacji „jednostki sprawozdawczej” w kontekście wspólnej kontroli. KI stwierdził, że projekt Rady dotyczący wspólnej kontroli, o którym mowa powyżej, zajmie się również rachunkowością podziałów jednostek, takich jak wydzielenie jednostki zależnej lub działalności. W związku z tym KI postanowił nie włączać tych zagadnień do swojego planu prac.
Prezentacja danych porównawczych przy stosowaniu metody „łączenia udziałów” (styczeń 2010 r.)	KI stwierdził, że MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” wyłącza ze swojego zakresu połączenie jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą. W związku z tym KI uznał, że zagadnieniem tym należy się zająć w ramach projektu dotyczącego wspólnej kontroli i postanowił nie włączać go do swojego planu prac.

Temat	Wniosek
<p>Reorganizacja grupy w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (c.d.) (wrzesień 2011 r.)</p>	<p>KI zapytano, czy uproszczona metoda „nowej jednostki dominującej” dotycząca wyceny kosztu inwestycji w jednostce zależnej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym nowej jednostki dominującej mogłaby być stosowana, bezpośrednio lub przez analogię, w przypadku, gdy występuje więcej niż jedna jednostka bezpośrednio zależna. KI stwierdził, że warunki wymagane w celu zastosowania metody „nowej jednostki dominującej” nie są spełnione w przypadku więcej niż jednej jednostki bezpośrednio zależnej. KI podkreślił, że MSR 27 jasno stwierdza, że metoda „nowej jednostki dominującej” nie ma zastosowania do innych typów reorganizacji. Koszt inwestycji w jednostce zależnej należy ustalić normalną metodą. KI postanowił nie włączać tego zagadnienia do swojego planu prac z uwagi na wystarczające wytyczne w MSR 27.</p>
<p>Niepieniężne nabycie udziału nieuprawniającego do kontroli przez właściciela sprawującego kontrolę - w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym (styczeń 2013 r.)</p>	<p>KI poproszono o objaśnienie, czy różnicę między wartością godziwą zapłaty za udział nieuprawniający do kontroli a wartością bilansową tej zapłaty należy ujmować w kapitale własnym czy rachunku zysków i strat. KI stwierdził, że pkt 31 MSR 27 zajmuje się wyłącznie różnicą między wartością bilansową udziału nieuprawniającego do kontroli a wartością godziwą zapłaty - różnicę tę należy ujmować w kapitale własnym. Różnica między wartością godziwą przekazanych aktywów a wartością bilansową wyniku z zaprzestania ujmowania tych aktywów i generalnie wymaga się jej ujęcia w rachunku zysków i strat. KI doszedł do wniosku, że interpretacja lub zmiana standardów nie są potrzebne i w związku z tym postanowił nie włączać tego zagadnienia do swojego planu prac.</p>

Z przymrużeniem oka...

Połączenia jednostek i przyjęcie MSSF

E: mary.dolson@uk.pwc.com:
T: + 44 (0) 207 804 2930

E: ruth.e.preedy@uk.pwc.com:
T: + 44 (0) 207 213 2123

Zobowiązania, ujmowanie przychodów i inne obszary

E: tony.m.debell@uk.pwc.com:
T: +44 (0) 207 213 5336

E: katie.woods@uk.pwc.com:
T: +44 (0) 207 804 6238

E: richard.davis@uk.pwc.com:
T: +44 (0) 207 212 3238

Instrumenty finansowe i usługi finansowe

E: sandra.j.thompson@uk.pwc.com:
T: + 44 (0) 207 212 5697

E: derek.j.carmichael@uk.pwc.com:
T: + 44 (0) 207 804 6475

Redaktor Aktualności MSSF

E: ruth.e.preedy@uk.pwc.com:
T: +44 (0) 207 213 2123

Niniejsza publikacja zawiera ogólne wskazówki dotyczące wyłącznie poruszonych w niej kwestii, nie stanowi natomiast profesjonalnej porady. Nie uwzględniono w niej celów, sytuacji finansowej ani potrzeb konkretnych odbiorców; żaden odbiorca nie powinien podejmować działań na podstawie informacji zawartych w tej publikacji bez uzyskania niezależnej profesjonalnej porady. Nie wydajemy żadnych oświadczeń ani gwarancji (wraźnych ani dorozumianych) co do dokładności i kompletności informacji zawartych w tej publikacji oraz, w zakresie dozwolonym prawem, PricewaterhouseCoopers LLP, jej członkowie, pracownicy i agenci nie przyjmują żadnej odpowiedzialności ani obowiązku zachowania staranności w związku z jakimikolwiek konsekwencjami czynności podjętych lub nie podjętych przez Państwa lub inne osoby na podstawie informacji zawartych w tej publikacji oraz wszelkich decyzji podjętych na ich podstawie.

© 2016 PricewaterhouseCoopers. Wszystkie prawa zastrzeżone. Nazwa „PricewaterhouseCoopers” odnosi się do firm wchodzących w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny.